

Kıdemli Başçavuş Akif Ali Polat'ın mahkûm olduğu ceza hakkında Adliye ve Arzuhal encümenleri mazbataları (5/29)

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

Zat ve Evrak No: 1579

Arzuhal En. No: 1579

26 . VI . 1958

Adliye Encümeni Reisliğine

Yol kesmek, sarkıntılık ve silâhla tehdidetmek suçlarından maznun olan bir şahsi vâkı şikâyet ve âmirinden telâkki ettiği emir üzerine takibetmekte iken, bu şahsın bulunduğu taksiyi durdurmak maksadiyle silâhını istimal ederek ölümüne sebebiyet verdiğinden Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesince mahkûm edilip infaz olunmuş bulunan 1 sene 8 ay hapis ve 208 lira 30 kuruş ağır para cezalarının; hâdisenin bu oluşu, gayrikasdi ve tamamen vazife icabı işlendiği ve sicil durumu göz önüne alınarak; meslek, memuriyet ve emeklilik haklarının avdetini teminen affolunmasını isteyen kıdemli Başçavuş Akif Ali Polat'ın Yüksek Reislikten ençümenimize havale buyurulan bu baptaki arzuhali; Dahili Nizamnamenin 54 ncü maddesine tevfikân 18 . VI . 1958 tarihli toplantıda mahkûmiyet dosyası ile birlikte tetkik ve müzakere olundu.

İncelenen mahkûmiyet dosyasına nazaran; İskenderun plâkalı bir taksi ile Adana'ya dönmekte olan iki kadını buradan itibaren başka bir taksi ile takibe koyulup yollarına mâni olmak maksadiyle önlerine geçerek yola boş şişeler atan ve silâhla tehditte bulunan ve vâkı şikâyet üzerine karakollardan verilen emir ve ihtarlaraya riayet etmiyerek buralardan süratle geçip ilerde bekliyerek gene aynı şekilde tehdit ve sarkıntılıklarına devam edip zabıtaca takibolunduğunu anlayınca bu hareketlerinden sarfinazar etmiş görünerek Osmaniye istikametine ayrıldıktan sonra, kısa bir müddet sonra geri döne-

rek müstedi ve jandarma kumandanı tarafından bizzat verilen dur emir ve ikazına da keza aldırış etmiyerek süratle ilerleyip giden maktul Ziya Arnık'ın bulunduğu taksiyi durdurmak maksadiyle ve yüzbaşısının «Ateş et» emri üzerine silâhını kullanmış olan müstedi; attığı mermilerden birinin asfalttan sekerek otomobilin camını delip adı geçene isabetle ölümüne sebebiyet vermiştir.

Hâdisenin bu oluşunu, başka suretle hareket olunmasının da mümkün bulunmadığını nazara alan mahkeme, müstediye bizzarure (Kanununun tesbit ettiği asgari cezanın dununda bir ceza ile) mahkûm etmiştir.

Bu duruma göre; ölümle neticelenen hâdisenin başlıca sebep ve saiki maktulün tarzı harekettir.

Üstünden aldığı bir emri, Jandarma teşkilât ve vazife Nizamnamesinin 270 nci maddesinde derpiş olunan yetkiyi kullanarak vazifesini ifa gayreti ile hareket etmekten başka bir kusuru olmıyan müstedi; bu mahkûmiyet sebebiyle fiilhakika 21 küsur senelik astsubaylık hizmetinden, memuriyet ve emeklilik haklarından mahrum kalmak gibi çok ağır neticelerle karşılaşmış bulunmaktadır.

Henüz 49 - 50 yaşlarında çoluk çocuk sahibi bulunan müstedinin; bu durumu, asıl ve fer'i cezasının infaz olunmuş bulunması ve fiilindeki mâsumiyeti ve mezkûr neticelerin aile efradının

sefaletini mucibolacağı göz önünde bulundurularak atıfete lâıyk, vâkı af talebi de dikkate alınacak mahiyette bulunmuş olduğundan âzadan Osman Nuri Lermioğlu'nun muhalefetine karşı ekseriyetle keyfiyetin işbu af inha mazbatası ile encümeninize arzına karar verildi.

Arzuhal Encümeni Reisi
Konya
A. F. Ağaođlu

Bu Mazbata M.
İçel
Y. Karabulut

Kâtip
Antalya
Y. Yazıcı
İmzada bulunamadı
Bolu
M. Dayıođlu
Erzurum
M. Eyübođlu
Ordu
M. Ekşi
Trabzon
Muhalfim
O. N. Lermioğlu
İmzada bulunamadı
Ankara
R. Dengin

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 1579 - 1579
Karar No. 23

4 . II . 1959

Arzuhal Encümeni Reisiđine

25 . XII . 1953 günü tedbirsizlik ve dikkatsizlik neticesi silâh kullanmak suretiyle Ziya Arınık namındaki bir şahsın ölümüne sebebiyet vermekten Osmaniye Ağır Ceza mahkemesinin, temyiz yolundan geçmek suretiyle kesinleşen 29 . XII . 1955 gün ve 954/109 esas ve 955/148 karar sayılı ilâmiyle T. C. K. 455/1, 59 neu maddeleri gereğince bir sene sekiz ay hapis, 208 lira 30 kuruş ağır para cezasına hükümlü Dörtüol kaza Jandarma Birliği Ast. Sb. larından olup halen Of kazasında arzuhalcilik yapan Mustafaođlu 1324 doğumlu Akif Ali Pulat hakkında hususi af talebini havi dosya encümeninizden müspet kararlar encümenimize tevdi edilmekle incelendi :

Hükümlü Akif Ali Pulat vermiş olduğu dilekçesinde; hakkında tertibedilen bir sene sekiz ay hapis ve 208 lira 30 kuruş ağır para cezası tamamen infaz edildiği halde başçavuşluk vazifesine son verildiği ve binnetice emeklilik haklarından da mahrum kalacağı cihetle vazifeye geri alınması zımında hususi af talebinde bulunduğu ve bunun üzerine encümeninizce yapılan inceleme sonunda; hükümlünün Jandarma Teşkilât ve Vazife Nizamnamesinin 270 nei maddesi gereğince silâh istimaline mecbur kaldığını, ölümüne sebebiyet verilen şahsın kendi haksız fiili ile bu hâdiseye sebebiyet verdiğin-

den ve yine hükümlünün geçmiş hizmetinden ve emeklilik durumundan bahsile atıfete mazhar olduğuna karar verilmiş ise de; adı geçen hükümlü Akif Ali Pulat encümenimizce atıfete mazhar görülmemiş ve hâdisede hususi affı icabettirecek bir cihet de bulunmamıştır. Şöyle ki:

1. Mahkeme kararınca hükümlüye verilen ceza tamamen infaz edildiğine göre ortada hususi affı icabettirecek bir husus kalmamıştır. Müstedinin memuriyete geri alınması talebi hususi af mevzuu haricinde kalmaktadır. T. C. K. nun 98 nei maddesi ancak cezaların hususi affa girebileceğine âmir olup memnu hakların iadesini hususi affın haricinde bırakmıştır.

2. Hâdisenin oluş şekline göre Jandarma Nizamnamesinin 270 nei maddesi gereğince hükümlünün silâh istimalini icabettirecek bir cihet mevzuubahis değildir. Zaten bu husus mahkeme kararında ret ve talil edilmiştir.

3. Basit bir sarkıntılık suçunun faili olan Ziya Arınık namındaki şahsa nilâh istimal ederek onun ölümüne sebebiyet veren hükümlünün bir jandarma başçavuşu olması hasebiyle daha tedbirli olması lâzımgelirken, bu lâzimeye riayet etmeden tehevüren silâhını ateşleyip ölüm gibi hazin bir neticeyi meydana getirdiğine göre asla atıfete lâıyk değildir. Bu itibarla müstedinin vâkı af talebinin reddine ittifakla

karar verildi. Muameleli dosya iadeten takdim kılındı

Adliye Encümeni Reisi	Bu M. Muharriri
Aydın	Gazianteb
C. Ülkü	A. Şahin
Kâtip	
Manisa	Aydın
A. Akın	N. Geveci
	Balıkesir
	V. Asena

Erzincan	Çorum	İzmir
A. Sağıroğlu	M. K. Biberoğlu	E. Kavur
Kırşehir		Maras
H. Çopuroğlu		H. F. Evliya
Mardin		Ordu
M. A. Arıkan		Z. Kumrulu
Sakarya	Urfa	Yozgad
N. Kirişcioğlu	A. Akan	M. Ataman

Arzuhal Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

Zat ve Evrak No. 1579

Arzuhal En. No. 1579

Karar No. 15

Esas No. 5/29

6 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

26 . VI . 1958 gün ve 1579 sayılı selef encümen mazbatasında açıklandığı üzere; yol kesip, sarkıntılık ve silâhla tehditte bulunan ve şikâyet üzerine karakollardan verilen dur emirlerine havaya silâh atılmak suretiyle yapılan ikazlara aldırmıyarak bu fiil ve tecavüzi hareketlerine devam eden Ziya Arınık adındaki şahsın bulunduğu otomobile, yüzbaşısından aldığı emir üzerine silâhını istimal ile ateş eden ve çıkan kurşunlardan birinin asfalttan sekerek camı delmek suretiyle şoför mahallinde oturan adı geçenin ölümüne sebebiyet verdiğinden, Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesince mahkûm edildiği, infaz olunan 1 sene 8 ay hapis ve 208 lira 30 kuruş ağır para cezasının; 21 küsur senelik yararlı hizmetleri, sicil durumu ve fiilin vazife icabı işlendiği nazarı merhamete alınarak affını talebetmiş bulunan Dört Yol kaza Jandarma Birliği eski astsubaylarından Akif Polat'a ait muameleli arzuhal; bahis konusu inha mazbatası; Adliye Encümeninin 4 . II . 1959 tarihli kararı ile reddedilmiş olduğundan bu bapta mahkûmiyet dosyası ile birlikte encümenimizin 11 . II . 1959 tarihli toplantısında tekrar tetkik ve müzakere olundu.

Dosya ve hüküm muhteviyatı, hâdisenin fiil-hakika istidada belirtilen şekilde vukuunu müeyyit bulunmakta ve mahkûmiyet kararın-

da da aynen «fiilin tamamen gayrikasdi bulunduğu, kadınlara tasallut ve tehdide kalkan mütecevizleri yakalamakla vazifeli bulunan maznunun hareketinin vazifesi icabı olduğu ve başkaca durdurmanın kabil olmadığı» aneak «taksi hedef alınırken içerisinde insan bulunduğu düşünülerek gerekli tedbirlerin alınması icabettiği» belirtilmektedir. Mahkeme; ölümle neticelenen hâdise dolayısıyla müstediye lehine takdir hakkını da kullanarak objektif hukuk ölçülerine göre; bizzarur, asgari ceza dînunda bir ceza ile mahkûm etmiştir.

Müstedi; jandarma mevzuatına göre, emniyet ve asayişin temini ile vazifeli ve silâh istimaline yetkili ve üstünden aldığı emri ifa ile mükellef bir zabita memurudur.

Maktulün fiil ve hareketi neticesi vukubulan hâdisede; vazifesini ifa gayretinden başka bir hareketi olmıyan müstediye arz olunan sıfat ve salâhiyet durumuna göre; bir kusur atif ve isnadı gayrimümkün bulunmuştur.

Hapis cezasının infaz olunmuş bulunması keyfiyeti ise, müstedi bu mahkûmiyet sebebi ile; Memurin ve Emekli Sandığı kanunları hükümlerine tevfikân, meslek, memuriyet ve emeklilik gibi yegâne maişet medarı olan haklarından mahrum bir duruma düşmektedir.

Türk Ceza Kanununun 98 nci maddesi metni ise, bu nevi mahrumiyet ve memnuiyetlerin

avdetini mümkün kılacak sarahati muhtevidir. Nitekim infaz olunmuş bâzı mahkûmiyetlerin affını derpiş eden 5765, 7177 sayılı ve diğer birçok mümasil kanunlar; encümenimizin bu noktai nazarını teyit etmekte ve esasen vaznı kanun olan Yüksek Meclisin hudutsuz bulunan af, atıfet ve takdir hakları mevzularında, aksi bir noktai nazar serd ve temmül olunması da vâridolamaz. Kaldı ki, affı hususi için tipik bir hâdise ve mühik bir taleple karşı karşıya bulunmaktadır.

Henüz 50 yaşlarında çoluk çocuk sahibi, bunca yıllar mesleke hizmet etmiş olup hiçbir sabıkası bulunmadığı anlaşılan müstedinin vâkı af talebi; Reis Hüseyin Ortakçioğlu ile âzadan Mahmut Ataman ve Osman Nuri Lermioğlu'nun müdafetlerine karşı atıfet ve faidei içtimaiye mülâhazalarına mebni ekseriyetle dikkate alınacak mahiyette bulunmuş ve bu bakımdan inhada ısrar olunması kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet; işbu ısrar mezbatamızla Umumi Heyetin Yüksek takdir ve tasviplerine sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Arzuhal Encümeni Reisi

Çorum

Muhalifim

H. Ortakçioğlu

Kâtip

Çanakkale

A. Hamdi Sezen

Bingöl

M. Nuri Okcuoğlu

Diyarbakır

K. Tayşi

Yozgad

Muhalifim

M. Ataman

Mazbata Muharriri

Samsun

N. Ulusoy

Antalya

Yaşar Yazıcı

Diyarbakır

N. Onur

Trabzon

Muhalifim

O. Nuri Lermioğlu

Yozgad

S. Eronat